

Aandachtspunten stedenbouwprogramma SfA

Het ministerie van OCW heeft het SfA opdracht gegeven een stimuleringsprogramma stedenbouw uit te voeren. Gedurende de jaren 2010-2012 is hiervoor jaarlijks € 1.600.000 euro beschikbaar.

De subsidieregeling heeft als doelstellingen:

- * Kennisontwikkeling en kennisuitwisseling ten aanzien van de opgaven, strategieën, methodieken en te hanteren planvormen op alle schaalniveaus waarop de stedenbouwer opereert en betreffende alle opgaven die zich binnen het werkkterrein van de Nederlandse stedenbouw bevinden. Speciale aandacht wordt gevraagd voor het opzetten c.q. versterken van multidisciplinaire samenwerkingsverbanden op het terrein van landschapsinrichting, infrastructuur, architectuur en civiele techniek.
- * Het bevorderen van de uitwisseling tussen theorie en praktijk, ondermeer door de samenwerking tussen Nederlandse ontwerpopleidingen en praktiserende stedenbouwkundigen. Ontwerpers kunnen werkzaam zijn bij overheden, bij (semi-)publieke opdrachtgevers of binnen een ontwerp bureau.
- * Het vergroten van de publieke en professionele belangstelling voor en inzicht in de betekenis van stedenbouw
- * Internationaal spiegelen; leren van datgene wat op het vlak van de stedenbouw internationaal toonaangevend is.

Bij het indienen van aanvragen kan onder andere gedacht worden aan:

Herbestemming van de bestaande bebouwing binnen de huidige stadsregio's. Dit is de grootste opgave voor een stedenbouw, die werkt aan een economisch, fysiek, sociaal en cultureel bestendige toekomst. Het gaat niet langer om het verder uitbreiden of het grootschalige vernieuwen, maar om het uitvinden van slimme interventies en strategieën, om het hergebruiken van het bestaande, om het ontwikkelen van een activistische houding en om het opbouwen van precieze kennis van het functioneren van stad en samenleving.

Daarom omvat het stedenbouwprogramma subsidie voor het innoveren van de onderzoeksmethoden, het instrumentarium, de organisatie en de strategieën van de stedenbouw.

Stedenbouw is het huisvesten van de programmatische ambities van de samenleving. Stedenbouw moet zich weer verbinden met het programma van de stad. Ondermeer omdat demografische en economische ontwikkelingen de omvang en kwaliteit van de collectieve voorzieningen bedreigen. Afbrokkeling van de voorzieningestructuur vereist herstel van de samenwerking tussen gemeentelijke diensten. Deze brede en interdisciplinaire samenwerking is ook noodzakelijk om de economische dragers van de stad te verbinden met het verbeteren van de woon- werk- en leefomgeving: het versterken van de stad als emancipatiemachine.

Het stedenbouwprogramma stimuleert multidisciplinaire samenwerking en het uitvinden van slimme strategieën voor het huisvesten van de collectieve programma's in stad en regio.

Lokaal is meer dan ooit ook globaal. De samenhang tussen alle schaalniveaus waarop de stedenbouwer opereert is de onmisbare context voor concrete, lokale interventies. Dat geldt voor zowel stedelijk als landelijk gebied.

Het programma stedenbouw maakt geen onderscheid tussen stedenbouw en regionaal ontwerp,

maar stimuleert juist het onderzoekend ontwerpen naar de samenhang tussen de verschillende schaalniveaus. Daarbij is het ontwikkelen van stedenbouwkundige strategieën voor het landelijk gebied een belangrijke prioriteit.

Stedenbouwkundig opdrachtgeverschap. Het ontbreekt aan daadkrachtig, consistent en professioneel publiek opdrachtgeverschap. Dit wordt door stedenbouwkundigen gezien als de belangrijkste oorzaak van de ruimtelijke en programmatische fragmentatie van het stadslandschap. Voor de ontwikkeling en uitvoering van stedenbouwkundige plannen zal de complexiteit van het opdrachtgeverschap toenemen, door vergaande samenwerkingsvormen tussen partijen (cocreatie en co-opdrachtgeverschap). Burgers zullen, ondermeer uit economische noodzaak, steeds meer medeproducent en minder consument worden, bijvoorbeeld in coöperaties met gedeelde belangen. Dit vereist van de overheden meer bindende regie, gebaseerd op kennis, visie, inventiviteit en vasthoudendheid. En meer verantwoordelijkheidsgevoel voor goed functionerende publieke ruimte. *Het stedenbouwprogramma maakt het mogelijk om te experimenteren met nieuwe vormen van opdrachtgeverschap binnen best practices.*

Professionaliseren en profileren van de stedenbouw. De stedenbouw heeft als vakgemeenschap te weinig aanzien om effectief aan deze urgente vraagstukken te kunnen werken. Daarom is het noodzakelijk om de innovatie die uit de praktijk voortkomt, weer te verbinden met onderwijs, academisch onderzoek en reflectie. Kennisontwikkeling is gebaat bij internationale samenwerking, zeker gezien de geringe omvang van de beroepsgroep. *Het fonds nodigt partijen uit om in samenwerking met opleidingen, opdrachtgevers en ontwerpers programmavoorstellen in te dienen, die gericht zijn op de professionalisering van de stedenbouwkundige praktijk.*